

Primorski List

Boučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

IZHAJA vsaki četrtek ob 5. pop. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo. CENA za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone. Za manj premožne 4 krone za celo leto.

NAROČNINO in oznanila sprejema upravnništvo v Gorici na Placuti št. 12. ROKOPISE sprejema uredništvo v Gorici, Dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Volkovi v ovčji koži.

Kakor pohlevna in nedolžna ovčica je nastopil pred 30. leti v Avstriji liberalizem. Liberalci so se proglašali kot narodne rešitelje. Obetalci so prostost, bratstvo, ljubezen, blaginjo in napredek! Vse je bilo za te nauke navdušeno. Začela je nova, liberalna doba.

Toda ubogi avstrijski narodje so se britko varali. Liberalci so obetalci prostost — nasproti pravičnim postavam državnim in cerkvenim, ki so čuvale bedne trpine pred krutimi mogotci — a ta prostost je milijone in milijone delavcev in kmetov postavila na beraško palico. Z brezsrčno svobodo so planili brezverski kapitalisti in mogotci nad ubogo ljudstvo, katero so v 30. letih izsesali do kosti. Zdaj se je porodil odpor, ki preti z revolucionarno silo kapitalistom in mogotcem. Socijalna demokracija ni drugega ko nujna posledica krutega liberalizma, ki se je glede na prostost pokazal pravega volka!

Obetalci so *bratstvo in ljubezen!* Sv. cerkev uči, da je bratstvo in ljubezen do bližnjega nemogoča brez ljubezni do Boga. Liberalci so proglasili samo ljubezen do bližnjega — a zamolčali ljubezen do Boga. Kmalu se je pokazalo njih bratstvo v pravi luči. Milijoni in milijoni ubogega ljudstva so postali vsled liberalnih postav sužnji — ne bratje — brezverskih in židovskih kapitalistov. Tudi glede na bratstvo in ljubezen so tedaj liberalci pravi volkovi!

Obetalci so *blaginjo* in napredek! In res se je vsled liberalnih postav strašno namnožil veliki kapital, povzdignila so se velika podjetja, mogočnih kapitalistov — a ljudstvo je obožalo do kosti ter se brezupno bori za vsakdanji kruh. Tudi v tem oziru so liberalci pravi volkovi!

O sv. veri so liberalci govorili, da jej niso sicer nasprotni, pa da ni na dnevnem redu; o duhovščini, da jo spoštujejo, pa da naj ostane v cerkvi! Tako so govorili, za hrbotom pa so rili proti sv. krščanski veri, ter jo pri tisočih in tisočih popolnoma izpodrinili. Duhovnike so podili v cerkev, ljudstvo pa iz cerkve. Pokazali so se volkove v ovčji koži tudi v tem pogledu.

Hvala Bogu, da so avstrijski narodje kmalu dobro spoznali liberalce volkove v ovčji koži. Po vseh pokrajinah širne Avstrije se jim je krščansko ljudstvo postavilo po robu. Celo prvostolno mesto Dunaj se je liberalcev že odkrižalo.

Le pri nas mislijo nekateri — Tavčar, Tuma, Gabršček — da je ljudstvo tako nevedno, da se da še slepiti z liberalnimi frazami. Mi smo trdno

prepričani, da so liberalci prišli tudi pri nas za 30 let prepozno. Današnji shod. na katerem se osnuje liberalna narodna — napredna stranka za Goriško, je za 30 let prepozno sklican. Naši liberalci bodo danes govorili in sklepali to, kar so liberalci govorili že pred 30. leti: da ne nasprotujejo sv. veri, da pa ni na dnevnem redu; da spoštujejo sicer duhovnike, da pa naj ostanejo v cerkvi; poudarjali bodo prostost, bratstvo, ljubezen blaginjo in napredek. Take so liberalne fraze, za katere ne dajo drugod niti pipe tobaka več! Duhovščino bi najrajše zaklenili v zagrad, da bi potem svobodno gospodarili kričači in postopači, katere bi na vrhovi imeli nekateri brezvestni advokati in pisarji v Gorici. Ne bo nič! Prišli ste mnogo prepozno! Našemu ljudstvu je sv. vera dragocena svetinja, katere ne izključite nikdar iz dnevnega reda. Naše ljudstvo ve dobro, da ima duhovščina, kakor vsi drugi stanovi, tudi zunaj cerkve pravico govoriti in delovati. Kakor imajo advokati tudi zunaj pisarne pravico govoriti in delovati, kakor imajo učitelji tudi zunaj šole pravico in večkrat tudi dolžnost govoriti in delovati, kakor imajo sploh vsi stanovi zunaj svojega uradnega delokroga pravico in večkrat tudi dolžnost govoriti in delovati, tako tudi duhovščina.

Današnji liberalni Tuma - Gabrščekov shod je tedaj popolnoma brezpotreben. Slovensko ljudstvo je že zrelo in noče več liberalnih fraz. Bilo bi smešno, ko bi Slovenci zdaj sprejeli liberalizem, ko so ga že povsod drugod zavrgli kot staro šaro!

Ne in stokrat ne! Temu se morajo odločno upreti vsi razumniki naše dežele, ker liberalizem pomenja nazadnjaštvo! Proč z liberalnim slepilom, proč z volkovi v ovčji koži!

POLITIČNI PREGLED.

V državnem zboru je ministerski predsednik pl. Körber predaval o vladnem programu. Vladni program je sicer lep, poln največjih obljub, a ni prav verjetno, da bo vlada zamogla izpolniti vse, kar obeta. Pl. Körber je tudi opravičeval poljedeljskega ministra — Giovanellija in razjasnil tiste točke njegovega govora, katere so tako razburile socialiste. Cel pretekli teden so govorili poslanci raznih strank o programu vlade. Nemški levičarji so zahtevali, naj se proglasi nemški jezik za celo Avstrijo kot vladni jezik. Temu so ugovarjali razni poslanci desnice, ker bi proglašenje nemščine kot vladnega jezika razburilo vse narode avstrijske, katerim ni nemški

jezik materinski. Čehi so zahtevali od vlade namesto praznih obljub dejanja in poravnanje krivice, katero jim je storila z odpravo jezikovnih naredb. Slovenski poslanec dr. Gregorec je govoril o razmerah med vlado in Jugoslavi. Vlada je do sedaj prezirala jugoslavo in jih misli tudi zanaprej prezirati. Kakor kaže Körberjev program. Pri prihodnji seji pride na dnevni red tožba proti prejšnjemu ministerstvu radi rabe § 14.

Podpredsednika zbornice sta bila lanske leto Pientak (Poljak) in Lupul (Rumun). Zdaj, ko je postal Pientak minister za Galicijo, je njegovo mesto ostalo prazno. Oba bivša podpredsednika sta bila člana desnice. Namesto Pientaka hočejo levičarji imeti za podpredsednika dr. Pradeja, Slovani pa zahtevajo za podpredsednika Slovana. Vlada se ni hotela zameriti ne levičarjem in ne Slovanom. Zato pa je ministerski predsednik pregovoril Lupula, drugega podpredsednika, da je odstopil. Na njegovo mesto pride skraj gotovo Čeh Začek, namesto Pientaka pa dr. Prade. Prade je hud nasprotnik Slovanov in eden najhujših razgrajčev v Wolfovi bandi!

Gospodarka zbornica je imela v torek svojo prvo sejo. Knez Auersperg je imel dolg govor o potrebi sprave med narodi Avstrije. Rekel je, da ni mogoče Avstriji napredovati z drugimi državami Evrope, dokler teži na naši domovini nesrečni narodni boj. Izrazil je upanje, da bodo narodna uprašanja ugodno rešena.

Poroka nadvojvodinje Štofanije, udove rankega prestolonaslednika Rudolfa, z ogerskim grofom Lonyay-em, bo 22. t. m. v Miramaru pri Trstu.

Nemčija. V Nemčiji ima predlog cesarja Viljema glede pomnožitve mornarice vedno več sovražnikov. Nemška vlada je mislila, da je gotova svoje zmage v državnem zboru in je začela zatirati Poljake in sploh katoličane. Zdaj se družijo katoličani in Poljaki z dosedajnimi nasprotniki cesarjevega predloga. Tako utegne predlog pomnožitve nemške mornarice sijajno pogoreti.

V Turčiji je začelo resno gibanje med nezadovoljnimi Arbanasi. Bati se je upora.

Španija. Nasprotje med Aragonci in drugimi prebivalci Španije postaja čedalje večje. Kriva je temu nesrečna vojska z Ameriko, v kateri je zgubila Španija vsa prekomorska posestva. Dokler je Španija imela otok Kuba, dobivala je od njega čistega dobička 40 milijonov na leto. S tem se je pokrival državni primankljaj domovine. A zdaj rasejo doklade in v isti meri nezadovoljnost.

LISTEK

Roka Božja.

Ko sem bil še dijak, ter prišel na veliko-nočne počitnice na dom k svojim starišem, pokliče me v ponedeljek po veliki nedelji stari Sebanec, mož pri nas dobro znan, da mi papir in zavitek za pismo ter pravi: „Pojdi, da mi pišeš pismo na Štajersko, tam imam mlajšega sina, starejši se je na veliki petek prevrnil z voza in ubil“. Mož se mi je zelo smilil, kajti bil je dober in pošten ter od vseh spoštovan, z našimi pa se posebno prijatelj. Pisal sem po sina, ki je služil nekje na Štajerskem; z doma je šel, ker se nista nič mogla trpeti s starejšim bratom, ki se je ponesrečil veliki petek.

„Kako pa se je ponesrečil vaš sin?“, vprašal sem starega Sebanca.

„Kaj ti hočem praviti“, odgovoril mi je, ter otrnil solzo iz oči; „stvar je žalostna, bolje, da je ne veš, sicer pa bi ne škodilo nikomur, da jo ve, saj mladost je le prerada norost“.

Vzel je napisano pismo, poslovil se od nas ter šel.

„Škoda za poštenega moža“, govorili so ljudje; „škoda, da je imel takega sina, ki ni bil nič prida, da: sedaj je že na sodbi, Bog se usmili njegove duše!“

Doma nisem izvedel nič gotovega o nesrečni smrti Sebančevega sina, pač pa so mi drugi dan pravili možje, ki so bili na dan nesreče še v njegovi družbi.

„Bilo je tako le“, pravil je eden od njih. „Veliki petek zjutraj smo peljali oglje na postajo; šli smo od doma bolj zgodaj kot po navadi, da bi bili doma saj zvečer pri pridigi Kristusovega trpljenja. Ko smo blago oddali na postaji, šli smo v krčmo, da se nekoliko okrečimo s kozarcem vina in suhim kruhom, saj je bil veliki petek. Za nami pride tudi mladi Sebanec, ki je isti dan vozil neko blago na postajo. Ko nas zagleda pri suhem kruhu, začne se nam smejati in govori: „Ali boste danes pri suhem kruhu? Bi danes ne dišala kaka klobasica, četudi je petek in še veliki petek po vrhu?“

Mi smo molčali, ker smo poznali, da Sebanec nikoli ni maral za božje zapovedi, odgovarjati pa bi mu bilo zastoj, ker je bil poleg drugih slabih lastnosti še surovega obnašanja. Vzel je iz žepa klobaso ter jo začel jesti, poleg tega si je naročil dobrega vina in se smijal nam, ki smo to videči hiteli iz krčme. Ko smo se poslovili od krčmarice, nam je še sama dejala: Bog se usmili s takim človekom, ali nima nič vere?“

Mi smo rekli, da najbrže nič, sram nas je bilo takega človeka iz naših krajev. Napojili smo živino, vpregli in šli proti domu. Sebanec pa je ostal v krčmi ter popival, ker ga je vžejala po-

vžita klobasa. Počasi se ga je nekoliko nalezelo, potem pa napregel tudi on in odšel. Na vozu je najbrže zaspal, konji pa so vozili po svoje. Bog si ga vedi, kako je bilo, da so konji zavozili v stran in sicer na najbolj nevarnem kraju. Voz se je prevrnil v potok, v katerem je voda bila sicer majhna, a so molele iz nje velike skale. Na tako skalo je priletel z viškega Sebanec, ter se najbrže takoj ubil, kajti našli so ga z razbito glavo v vodi. Tudi eden izmed kónj se je ubil, drugi pa je stal nepoškodovan vso noč v vodi poleg ubitega tovariša in ubitega gospodarja.

Drugi dan so našli vse skupaj v vodi. — Starega Sebanca je ta novica zelo pretresla; silno je žaloval, ne toliko na izgubi sina in konja, temveč na taki nesrečni smrti sinovi, ker vedel je, da v življenji ni bil nič prida. Ko pa je čul, kako se je nesrečni sin norčeval iz posta velikega petka, izvil se mu je iz prsi globok vzdih: „Bog, ti si usmiljen, a tudi pravičen! Kakoršno življenje, taka smrt! Nikoli ni maral za Boga, molitev in svete stvari, zato pa tudi tak konec! Isti dan, ko je zasramoval sveti post, moral je na sodbo! Bog se usmili njegove nesrečne duše!“

To vam je ona žalostna dogodka še izza mladostnih mejnih let. Zapisal sem jo v svarilni izgled, da Bog je sicer prizanesljiv in usmiljen, da pa hudobneže tudi kaznuje v pravični svoji jezi.

Vojska v južni Afriki. Ko se je pred tednom udal burski general Cronje Angležem z 3000 možmi, mislili so Angleži, da so že končno zmagali. A končna zmaga je še daleč. Buri so zapustili prostovoljno Natal in šli v svojo domovino. Tam se zbirajo zdaj vse burske armade okoli Jouberta. Angleški nadvojvoda Roberts pa čaka na istem mestu, kjer se je udal Cronje. Roberts ima velikansko armado (50.000 mož), pa malo jedil. Angleži trpijo žejo in lakoto in tudi večina konjev je poginila. Buri pa se jim približujejo v vedno večjem številu. Pričakuje se velika bitka, v kateri se bo odločila usoda vojske.

V Ameriki je napovedala država Costarica vojsko državi Nikaragua. Ravno tako misli napovedati Chile vojsko Argentini.

Zakaj se duhovščina vtika v volitve.

(Dalje)

Imamo volitve za deželni in državni zbor, za okr. šol. svet, za cestni odbor, za odmero osebnega dohodninskega davka i. t. d.

Ali ne smejo te volitve biti duhovnom nič mari? Za volitve v okr. šol. svete in v cestne odbore se duhovniki res nič ne brigajo. A drugače je z volitvijo v komisijo osebnega dohodninskega davka in v deželno in državno zastopstvo. Od lanskega leta naprej mora vsak posestnik, kapitalist, uradnik, duhovnik, učitelj in obrtnik plačevati osebni davek od svojih dohodkov. Posebna, v to izvoljena, komisija odmerja pristojbine, ki se morajo vplačevati. Lansko leto se je v mnogih slučajih zgodilo, da so nekaterim posestnikom in drugim kar samovoljno prisojali in odmerjali osebni davek, ki visoko presega zneske, katere so sami napovedovali. Posebno radi so vzeli na piko duhovnike. Ali ni torej popolnoma opravičeno, da imajo vsi stanovi pri odmeri tega davka kaj govoriti. Ali naj bodo vsi prizadeti pri takih komisijah zastopani, le duhovniki ne? In vendar so se nekaterniki vjedali, rekoč: kaj hočejo tukaj f. . . . ?

Kaj pa naj rečemo o volitvah v deželni in državni zbor? Liberalci po vsem svetu zelo zamerijo duhovnom, da se vtikajo v te volitve. Pri tem moramo najprej pripomniti, da so tudi duhovniki državljani, in da kot takim jim daja že državna postava pravico voliti in biti voljenim. A poleg tega, da imajo pravico voliti, jim veleva tudi vest, da se volitev udeležujejo.

V starih časih so vladarji sami s pomočjo nekaterih svetovalcev izdajali postave. Dan danes pa je drugače. Vladarji, — cesarji in kralji, — so dali svojim podložnikom ustave, t. j. pravico, da si sami postave delajo. Zato imamo deželne in državne zbore, v katere ljudstvo voli iz svoje srede može, ki potem postave izdajajo, dobre ali slabe, kakoršne njim dopadajo in ugajajo. Ako so poslanec, katere ljudstvo pošilja kot svoje zastopnike v deželne in državne zbore, dobri, vestni in verni kristjani, bodo gotovo tudi za to skrbeli, da ljudstvo dobi dobre postave. Ako so pa poslanci brezverci in sovražniki katoliške cerkve, bodo kazali svoje sovraštvo do vere in cerkve s tem, da bodo kovali brezverske postave in take, ki tirajo narod v nesrečo in pügubo. To nam jasno spričuje doba od leta 1867-1879, ko je v naši državi liberalizem cvetel.

Iz iste dobe imamo postave o brezverski šoli, oderstvu, prosti konkurenci, delitvi premo-

ženj, razmerju katoliške cerkve do drugih veroizpovedanj i. dr., ki ne služijo v blagor, ampak v pogubo ljudstva.

Dolžnost vsakterega je, da voli za poslanca takega moža, ki je pravih in kerščanskih načel, in da zabranjuje, kolikor je v njegovi moči, izvolitev takega, o katerem je priprčan, da je brezverec ali liberalce.

In če imajo tako dolžnost vsi verniki, jo imajo gotovo in še v višji meri tudi duhovniki. Zato jo bodo tudi vedno izvrševali v kljub vsej jezi in togoti nasprotnikov.

NOVICE.

Sv. Oče Leo XIII. V petek dne 2. marca je kolegij rimskih kardinalov poklonil se sv. Očetu ter Mu čestital za srečno izpolnjeno 90. leto. Sv. Oče se je v presrčnih besedah zahvalil, potem pa izrazil svojo globoko žalost nad častilci brezverskega Giordana Bruna. Omenil je dalje krvave vojske v južni Afriki ter izrekel željo, da bi se vojska že kmalu končala ter nehala prelivati kri med brati, ki so sinovi enega Očeta nebeškega.

Avstrija sv. Očetu Leonu XIII. Dunajski župan je v imenu dunajskega mesta čestital sv. Očetu ob devetdesetletnici. Čestitko je župan prečital v mestnem svetu dne 2. t. m. Mestni svetniki so navdušeno pritrtili njegovemu koraku. — Tudi avstrijska zbornica je po večini izkazala čast sv. Očetu. Čestital je nemško-katoliški klub, čestital je poljski in češki klub, čestitala je krščansko-slovanska zveza, čestital je česko-konservativni klub. — Časniki poročajo iz raznih krajev širne Avstrije, da so županstva in društva čestitala sv. Očetu.

Romanje v Rim. Naznanjamo — pooblašeni od odbora, — da pojde romarski vlak v Rim zadnji teden meseca aprila in da bodo naši romarji šli bržčas skupno z ljubljanskimi. Prihodnji povemo točno pogoje.

Naraščaj katoliške cerkve v XIX. stoletju. V belgijskem listu „Revue Benedictine“, kateri izhaja v Maredsous v Belgiji, se poroča iz zanesljivih virov siedeči naraščaj katoliške cerkve v XIX. stoletju: Na Angleškem in v Škottiji je bilo začetka tega stoletja samo 120.000 katoličanov, sedaj jih je 2.000.000, ki imajo 3 nadškofe, 18 škofov in 2785 duhovnikov. V Holandiji je bil začetka tega stoletja pet del prebivalstva katoliški — zdaj ste dve petini. V Nemčiji je naraslo stevilo od 8 milijonov na 13 milijonov, na Švicarskem od 542.000 na 1.170.000, v Švediji in Norvegiji od 270.000 na 640.000, v azijski Turčiji od 400.000 na 658.000, v Perziji od 300 na 10.000 in v gorenji Afriki od 15.000 na 500.000. V Rusiji se je pomnožilo stevilo katoličanov za 10 milijonov. V centralnih, vzhodnih, južnih in tudi v zapadnih delih Afrike ni bilo začetka t. stoletja katoličanov zdaj pa štejejo te pokrajine 2 milijona katoličanov z 30 misijonskimi postajami in 280 misijonarji. V vzhodni Aziji naraslo je stevilo katoličanov za 6 milijonov. V Oceaniji ni bilo začetka t. stoletja nobednega katoličana, zdaj jih živi tam pol drugi milijon. V Canadi se je pomnožilo stevilo od 137.000 na 2 milijona, v zruženih državah v Ameriki pa od 36.000 na 10 milijonov.

mejo naj mu vse njegovo imetje, kristijana pa naj vržejo divjim zverem v areni.“

V tem preganjanju je bil vjet tudi sv. Janez Evangelist. Izrednemu možu so določili izredno kazen. Vrgli so ga v razbeljeno olje, toda na čudežen način je ostal nedotaknen. Poslali so ga na to v prognanstvo na otok Patmos. — Še hušje načrte proti kristijanom je snoval cesar Domicijan, toda Bog skrbi, da taka drevesa ne vzrastejo do nebesa. Zgodovinar *Laktancij* nam poroča: „Dasi je bila Domicijanova vlada na sploh osovražena, vendar je vladal varno nekaj časa, dokler ni stegnil svojih hudobnih rok na Gospoda. Dal se je nadražiti, da je pravično ljudstvo kristijanov preganjal. Toda tudi sam je bil izročen sovražnikom v roke in je prejel zaslužen plačilo. Ni bilo dovolj kazni, da so ga umorili v njegovi lastni hiši, tudi spomin njegovega imena je bil uničen. Zgradil je sicer mnogo občudovanja vrednih del, kapitol in druge krasne spominke. Senat pa je njegovo ime tako preganjal, da ni ostal niti najmanjši sled njegovih kipov in napisov. Še celo njegovo mrtvo truplo je izdal... večni sramoti.“

Zares čudno! Kristusovo vero z njenim blagodejnim mirom je iztirjal iz svoje palače, a od tedaj pa tudi ni bilo več miru zanj v prekrasni cesarski palači. Bal se je vsakega človeka, vsake stvari, menil je, da je vse pripravljeno le njemu v smrt. Na vse mogoče načine je skušal obvarovati se zavratnim napadom, — a zaman! V spalnici so ga zadržali oproščeni sužnji njegove žene. Truplo njegovo se znesli na ulico, ter je izročili poulični druhali v onečaščenje. *Mane, tekkel, fares!*

Diocezanske vesti za tržaško-koparsko-škofijo. Župnikom - dekanom v Dolini pri Trstu je bil imenovan veleč. g. Josip Zupan, dosedajni župnik v Brezovici; župnikom v Bazovici pa veleč. g. Julij Varto ravnatelj škofijskega konvikta v Trstu in veroučitelj na državni gimnaziji in realki.

Bovec. Preč. g. Fr. Hovar je vže nad mesec dni dosti boljši, a ne mašuje vže od 17. dec. Dobrega in unetega gospoda priporočamo sobratom v molitev.

V Gorici se je ustanovil ženski nadaljevalni tečaj za it. deklice. V nedeljo 4. t. m. ob 10. uri je bila v ta namen sv. maša pri sv. Ivanu.

— *V ulici Dogana* so našli pretekli petek igrajoči se otroci v povodniku več zlatih predmetov z dijamanti, ki so bili ukradeni urarju Fischerju v Morelijevi ulici. Redarstvo je potem še dalje preiskovalo in našlo še zlat naprsni okrask v podobi zvezde, ki je tudi bil ukraden urarja Fischerju. Kje je tat?

Neolikanost na goriškem magistratu. V „Slogine“ zavode je zahajal nadarjen deček, ki je bil že v II. razredu. Njegov oče je v bog mestni pometać, katerega pa slučajno ni bil še odslovil g. župan Venuti. Zdaj pa so bednega očeta klicali na magistrat ter mu lakonično rekli. Aut — aut! Ali pustiti službo, ali preložiti otroka v italijanske šole! Ubogi oče je storil poslednje, ker bi drugače bil z ženo in otroci na cesti. Taka je slavna italijanska olika!

V ožgled tolike krivice, ki se je zgodila slovenskemu siromaku, opominjamo Slovence, da s podvojeno požrtvovalnostjo nabirajo darove za slov. šole v Gorici, da podpirajo slovenske trgovce in zlasti „krojaško zadrugo!“ Spoštujemo se najprej sami sebe, potem nas bo moral tudi nasprotnik spoštovati!

Potres v Gorici. V nedeljo dne 4. t. m. popoldne ob 5 in 55 minut se je pojavil tukaj lahek sunek, ki je trajal do 3 sekund. Potres so ob isti uri slišali tudi v Trstu, Benetkah in drugih južnih mestih.

V Trstu. Mestni svet je imel dne 2. t. m. V. sejo v tem letu. Na dnevnem redu je bila pogodba z društvom „Aurisia“ glede novega vodovoda za tržaško mesto. Načrt je bil sprejet. Podrobna razprava o tem načrtu se je nadaljevala drugi dan, t. j. 3. t. m. Načrt je bil tudi v podrobni razpravi skoro soglasno sprejet.

Dopolnilna deželno-zborska volitev (20. t. m.) za mestno skupino Buzet — Izola — Milje. Vsled odpovedi poslanca Bartolija proglasilo je italijansko politično društvo za Istro njegovim naslednikom dr. Mihaela Depanherja, notarja v Piranu.

Učiteljske petletnine. Naučno ministerstvo je določilo, da se morajo učiteljem šteti petletnine od prebitega izpita učiteljske sposobnosti. Pomnoženi okrajni šolski svet igoriški je sklenil dne 2. t. m. napraviti utok proti tej določbi na upravno sodišče. Proti temu utoku pa je glasoval *cerkveni zastopnik* g. Anton Hvalica, ki je bil zato, da se učiteljem izplačajo petletnine, kakor je ministerstvo določilo. To omenjamo zato, da ne bo „Učiteljski Tovariš“ zopet kaj čenčal o duhovščini, kako je nasprotna učiteljem.

Učiteljskemu Tovarišu. Ta list piše dne 1. t. m.: „Primorski List“, je kar očitno povedal, da je duhovščine dolžnost delati na to, da nadvlada vse druge stanovne. Duhovščina je kri in meso klerikalizma, ki hoče vse sam in drugim ne privoščiti ničesar nego robstvo itd.“

Tako pravi „Učiteljski Tovariš“! Na to odgovarjamo:

Kdor dokaže, da je „Pr. L.“ res tako pisal, dobi 1000 K.

Dotični dopisnik — ako ni čenča — ima zdaj lepo priložnost priboljšati si kaj k svoji skromni plačici!

Giordano Bruno. — „Soča“ je nekoliko popravila lažnjive trditve o tem svojem junaku. V zadnji številki ne govori več o Kopernikovem nauku, radi katerega bi ga bila baje sv. cerkev obsodila. Prizna tudi, da ga je posvetna oblast sežgala in ne cerkvena. Dostavlja pa, da je to „le igra z besedami, ko je vendar znano, da pred 300 leti je naredila posvetna oblast to, kar je *narekovala* cerkvena.“

Pa niti to ni res! Tudi to mora „Soča“ preklicati, ako noče veljati za glasilo *nevadnežev*. Sv. cerkev je imela pravico obsoditi trdovratnega brezverskega dominikanca Giordana Bruna. Ko ga je pa obsodila in izročila posvetni oblasti, je tako-le *narekovala*: „Naj ga milo kaznujejo in nikar ne usmrtiljo“. Zakaj ni posvetna oblast cerkve ubogala? Prismojena „Soča“ naj tedaj državo naspada, ne pa sv. cerkve! Vidite, kam vas spravlja prepisovanje iz demokratskih časopisov!

„Bog in narod!“ Tiskarna Krmpotič v Poli razpošilja kartoniran stenski koledar sv. Cirila in Metoda v porabo: katoličanom, narodnim (paganom) in pravoslavnim. Koledar kaže namreč svetnike katoliške cerkve na prvem mestu, na drugem mestu pa svetnike „nove narodno-napredne cerkve“, to je imena psov, maček, ali sploh živa-

Mane, tekkel, fares.¹⁾

Meni gre maščevanje, jaz bom povrnil, pravi Gospod. (Rim. 12, 19.)

CESAR DOMICIJAN.

V grozovitosti Neronu povsem podoben je bil cesar *Domicijan* (od leta 81-96 po Kr.). Tertulijan ga imenuje „Neronov delež“. In res si je to ime zaslužil. Pod njim je izbruhnilo drugo krvavo preganjanje kristijanov. Najmenitnejše osebe, celo iz najbližjega sorodstva, je zadelo njegovo maščevanje zato, ker so bili — kristijani. Bratranca svojega, *Flavija Klemena*, ki je opravljal važno konzularno službo, je dal usmrtiti radi njegovega krščanskega prepričanja. Iz istega vzroka je cesarico *Domitilo*, lastno ženo, poslal v prognanstvo.

Silno se je bal za vladarsko krono. Menil je, da mu jo hoče iztrgati raz glavo Tisti, „čigar kraljestvo ni od tega sveta“. Dal je zato zasledovati po vsej Palestini *sorodnike* Kristusa-kralja. Polovili so jih po galilejskih hribih in pripeljali v Rim pred cesarja. Ko je Domicijan ugledal te siromašno oblečene in priproste ljudij iz Davidovega rodu, izpustil jih je — pomirjen za nekaj dni. A kmalu mu je zopet vskipelo sovraštvo do kristijanov. Izdal je proti njim stroge ukaze. „Če kje zasajo kacega kristijana, zaplenijo in odvza-

¹⁾ Mane — sešel je Bog tvoje kraljestvo. Tekel — pretehtal te je. Fares — razdelil je tvoje kraljestvo in je dal sovražnikom.

lij, kakoršne zbira nek odvetnik v Gorici v svojem zverinjaku; na tretjem mestu pa kaže koledar imena svetnikov(!) pravoslavne cerkve. Priloženi pošto-hranilni ček pa pravi, da denar za Krm-potiča kasira A. Gabršček. Uboga sv. Ciril in Metod, komu morata vse služiti! Pozor torej bratje!

Kardinal Vaughan. Kamen je vrgla zopet v katoliško cerkev liberalna „Soča“, ko poroča, da je angleški kardinal Vaughan zaukazal moliti za srečni izid vojne proti Burum. Moj Bog, kaj je bolj naravno, kakor da išče ljudstvo v stiski pomoči pri Bogu, dasi je morda nesreče samo zakrivilo. So li hoteli Angleži moliti, da bi bili premagani in v tla pomandrani? Vsak katoličan ve, da takrat prav moli, kadar moli vdan v voljo Božjo. Če je torej kardinal molitve zaukazal, je pač storil to v smislu katoliške vere, naj bi se zgodilo za vojno, kar bo v večjo čast Božjo in večji prid dušam. To vedo že paglavci v ljudskih šolah, le „Soča“, glasilo goriških tepcev, tega ne ve!

Kardinal Hergenrötter piše: „Kjer se v politiki pokažejo težnje in pojavi, ki se dotikajo cerkvi izročeni resnic vere in uravi, kjer politika in zakonodajstvo nasprotujeta cerkvenim načelom, pretita nji svobodi, mora pač cerkvi biti skrb za politiko, mora pač cerkev dvigniti svoj svareči in učeči glas, in nje zastopniki ne smejo biti nemi psi, ki ne znajo lajati.“

Vabilo na zaupen shod narodno-napredne stranke so podpisali dr. Stanič, dr. Tuma in Andrej Gabršček. Ker je „Soča“ tako goreče branila nekega I. Mikuluša iz Pevme, ki ni bil, kakor je Pr. L. lažljivo poročal, deset mesecev v Gradiški, ampak le osem, ker se je dalje tako moško potegnila za nekega R., bivšega predsednika del. društva, in za nekega Št. Petra, mislili smo za trdno, da bodo vabilo podpisali tudi ti trije.

Iz Kanala smo dobili več poročil o tamošnjem g. županu Zegi. Za danes jih ne mislimo še objaviti, ker se nismo še prav prepričali. Mi namreč ne verjamemo, da bi g. Zega govoril o duhovščini tako — le: „Duhovniki naj bodo v cerkvi. Zunaj cerkve nimajo nobene pravice. Oni v cerkvi, mi zunaj cerkve!“

Take besede so nespametne! Saj tudi učitelju na ta način lahko rečemo, da naj ostane v šoli in da zunaj šole nima pravice govoriti in še veliko bolj lahko rečemo o učitelju v penziji, da naj bo pri svoji penziji in naj se ne bavi s politiko. Prav tako lahko rečemo tudi o advokatu, da naj ostane v svoji pisarnici, krčmarju, da naj ostane v svoji krčmi itd.

Pa vtegne kdo reči: Kdor plačuje davke naj govori! Dobro! Ali vedite, da tudi mi duhovniki plačujemo mnogo davkov. Za vsaki grizljaj moramo plačati davek. Dalje plačujemo osebni davek. In koliko davkov plačujejo cerkve! Dobrote pa, katero uživa država od svete cerkve, se ne dajo niti popisati. In da bi mi ne imeli pravice kot državljani govoriti javno?

Kakor rečeno, ne moremo niti verjeti, da bi bil g. Zega tako govoril, ker je tako govorjenje nespametno in vredno morda le še kake „Soče“, ki je v zadnjem času postala glasilo goriških tepcev!

Iz kanalskih hribov. (Sv. leto, plesi župani.) Čeravno je letos sv. leto, — vendar so se letos pustni plesi v Kanalskih hribih podvojili, v nekaterih občinah pošestorili. V Batah n. pr. se je enega dneva na šestih mestih ali bolj vseh plesalo. V Kalu so tri dni in noči zaporedoma ob taktu 5 erih škripačev drsali. — Občine vzdihujejo na ogromnih dokladah, ktere proužročajo bolnišnice, — posledice zapravljenosti; in vendar naši župani plese devoljujejo, in ne hote mnoge kmetije na boben in ljudi v bolnišnice spravljajo. — Govori se pa, da nekateri župani plese dovoljujejo, da si s tem županski stolček obdržijo, posebno ko gre volilna doba h koncu. — Ljudstvo ima menda dandanašnji rado mehke župane.

Il Friuli Orientale — L'Asino Orientale. Ta list, ki mora biti v rokah pouličnih surovežev, je v soboto brezobzirno napal oo. kapucine v Gorici. Očita jim, da ljudstvo v njih cerkvi poje in moli tudi po slovenski. To je v Gorici prepovedano! Ubogi Asino Orientale! Znano je vendar celemu mestu, kako postrežljivi so oo. kapucini nasproti vsem narodnostim goriškega mesta. V njih cerkvi se moli, pridiga in poje v vseh jezikih. Tako bo tudi zanaprej, ker katoliška cerkev je vsem narodom ljubezujiva mati!

Kopriva. Naš marljivi dopisnik nam je sporočil, da so homatije radi cerkvenih starašin končane. Hvala Bogu! Vso razdraženost so povzročili nekateri nevedneži. Naš dopisnik jih imenuje „modrijane“. Zložil jim je tudi malo pesmico, katero morda še priobčimo.

Komen. Tu so ljudje s kraja bolni za influenco. Prej vlažno vreme in zdaj hud, ojster mraz neugodno vplivata zlasti na stare; dva sta kar nenadoma, brez vsega odšla v večnost. V mnogih hišah bolelahi cele družine.

Poleg tega tlači ljudi veliko uboštvo in pomanjkanje; pridelka je bilo malo in raslužka ni že dva meseca nič.

Iz vipavske doline. Zima je za slovo pokazala svojo moč. V četrtek 1. t. m. po noči je po nenavadnem gromenju zapadel sneg. Ostraburja je vserod nakopičila zamete, skoz katere so morali pošti kidati. V saboto je toplomer kazal ob tihem zraku — 4° C. v ponedeljek pa pri burji — 3° C.; to je že hudo za vip. dolino. Radi precejšnjega deževja je vse poljsko delo zastalo. Revez nima ne dela ne zaslužka; posestnik ni jeseni nič pridelal, po nogradih tudi letos nima upanja. Treba bo s pridnostjo, varčnostjo in posebno z bogoljubnostjo trkati na vrata božjega usmiljenja.

Iz Oseka. Kakor je že Pr. L. poročal, imeli so 11. febr. v šempaski občini pod Ozeljanom ples. Gospodinja tiste gostilne je bila nekoliko slaba, pa ne nevarno bolna. Na dan plesa je imela veliko opravka, ker je bilo veliko gostov. Treba je bilo večkrat podati se od gorkega ognjišča na zrak, kar potnemu človeku škodi. Dobila je influenco. Dne 4. t. m. pa je previdena se sv. sakramenti za vselej zaspala, mlada, v najboljši dobi svojega življenja. Zapustila je šest ubozih malih sirotic. Govorica se širi, da je bolezen dobila o priliki javnega plesa. Res škoda zanjo, ker je bila koražna in krepka ženska.

Dne 18. febr. je bil ples v Šempasu, dne 25. febr. zopet v Šempasu in dne 26. zopet! V 14 dneh so bili torej v Šempasu kar trije javni plesi.

Nameravali so imeti v Šempasu sv. misijon, pa so č. g. o. Doljak oboleli. Ker je pa letos sv. leto in je bilo potrebno, da bi se vendar kaj pomisijonarilo, so dovolili one javne plese, pri katerih je misijonaril hudič se svojimi pomagači. Uboga občina Šempaska! J. F.

Nadina Slavjanska priredi danes ob 8. uri zvečer v Dreherjevem hotelu ruski koncert. Njena družba šteje 40 oseb, ki bodo nastopile v staroruskih našah 16. in 17. stoletja.

Poštne reči. Da bi se uredil načrt zakona o premembi razmer c. kr. poštarjev pri poštah prve in druge vrste bila je dne 23. in 24. pr. m. pri trgovinskem ministerstvu enketa o reorganizaciji pošt na deželi. Ker se niso mogli sporazumeti, bil je dne 6. t. m. drug shod v ljudski dvorani mestne hiše na Dunaju.

Olajšava uradnikom južne železnice. Do sedaj so imeli prometni uradniki južne železnice po 24 ur nepretrgane službe. S 1. marcijem so uvedli nov red, po katerem opravljajo prometni uradniki glavnih postaj svojo službo s premembami in s premorom le po 12 do 18 ur.

„Primorski List“ napreduje. Sotrudnikov šteje toliko, da bi v kratkem moral izhajati dvakrat na teden. Naročnikov je vedno več. Samo iz ene vasi je minuli teden pristopilo 12 novih!

Socijalne drobtinice.

Mlekarske zadrage na Tirolskem. V letu 1897. je bilo na Tirolskem 38 mlekarskih zadrug. Udov so šteje nekatere zadrage do 90, nekatere pa samo 15 ali 16; jedna je imela celo samo 4. Tudi število krav, od katerih so dajali mleko v zadrage, je bilo zelo različno. Zadruga v Sterzingu je imela 320 krav. Nekatere zadrage so delovale celo leto, nekatere samo po zimi, druge samo po letu. Zadruga v Sterzingu je dobila 794.355 litrov mleka. Na jedno kravo je prišlo 2485 litrov na leto. Pri zadrugi v Voldersu je prišlo na jedno kravo celo 3650 litrov. Zadruga v Tarencu pa je od 200 krav dobila samo 150.000 litrov mleka t. j.: jedna krava je dala povprečno samo 750 litrov, kar je jako malo. Za vsak liter mleka so zadrugarji dobili okoli 6 kr. Ker so bile krave v nekaterih krajih jako mlečne, so dobili zadrugarji od ene krave po 160 gld. na leto. Vseh 38 tirolskih zadrug je imelo dohodkov 320.000 gld.

Te številke jasno govore, da bi se dalo blagostanje tudi v primorskih hribih in planinah zelo povišati, ako bi se mlekarske zadrage bolj razvile in okrepile. Toliko v premišljevanje!

Židovski Dunaj. V prvem volilnem razredu četrtega dunajskega okraja tvori volilno listo sledečih pet židovskih bogatinov: David pl. Guttmann, Ludvik pl. Guttmann, Albert baron Rotšild, Nataniel baron Rotšild in Karol Wittgenstein. Vsi so tudi lastniki velikih premogokopov na Češkem, ki izsesavajo uboge delavce. Kdor se ne veruje v premoč židov, temu se je pamet vsušila. Niti jeden kristijan v celem okraju nima toliko dohodkov, da bi imel volilno pravico v prvem razredu. In to je značilno.

Kako so v Avstriji, brez Ogerske, rasti državni dohodki in izdatki od l. 1830 do l. 1899:

L. 1830	1835	1845	1850	1855	1859
izdatki 131 mil. gl.	198	220	321	538	588
dohodki 93 „ „	146	203	249	379	504
L. 1860	1862	1864	1865	1866	1867
izdatki 524 „ „	395	636	497	793	476
dohodki 474 „ „	320	531	444	501	463

do tega leta so vedno stroški večji kot dohodki; zdaj pa se že na boljše obrne:

L. 1868	1870	1875	1880	1885	1890
izdatki 325 mil. gl.	325	392	432	529	560
dohodki 325 „ „	355	392	422	524	582
L. 1895	1899				
izdatki 665 mil. gl.	760				
dohodki 698 „ „	761				

Na posamezno osebo je prišlo v naši državni polovici letnega davka:

L. 1830	1840	1850	1860	1867
4 fl. 40 kr.	6-3	8-6	15-60	18
L. 1868	1870	1880	1890	1899
15 fl. 50 kr.	17-50	21-10	23-30	29

Od teh zadnjih je prišlo 17 fl. 20 kr. za drž. upravo, 7 fl. za obresti od drž. dolgov, 4 fl. 80 kr. za vojno.

Izdatki l. 1899. v znesku 760-3 mil. gld. so se za posamezne porabe tako le porazdelili: Za najvišji dvor, drž. zbor 7-3 mil. gld.; za ministerstvo notranjih zadev 28-1 mil. gld.; za domobransko min. 25-2; za min. za uk in bogočastje 31-5 mil.; za finančno min. in računski dvor 131-7; za kupčijsko min. 49-8; za železniško min. 107-5; za poljedelsko min. 19-3; za justično min. 29-2; za penzije in podpore 31-9; za obresti drž. dolgov 172-6; za prinos k skupnim stroškom z Ogersko 126-2 mil. gld.

Štrajkujoči rudarji. Zdaj je že sedmi teden, od kar so rudarji na Češkem ustavili delo. Glad nastopa med delavci, premoga nedostaja in kmalu bodo morale tudi druge tvornice radi pomanjkanja premoga ustaviti delo. Ko se to zgodi, bo cela armada bednih trpinov brez dela.

In vlada molči... Povedali smo že, da je štrajk skrajno še dovoljena obramba nasproti krutim kapitalistom. V našem slučaju gre za 100.000 tisoč po krivici stiskanih rudarjev, ki se proti krutosti svojih židovskih gospodarjev drugače braniti ne morejo. Bila bi tedaj prava dolžnost, da bi vzela vlada stvar resno v roke.

Naša društva.

Vabilo k občnemu zboru trgovsko-obrtne registrovane zadrage v Gorici z neomejenim jamstvom, kateri bode 11. marcija 1900. ob 11. uri predpoldne v prostorih „Slovenske Čitalnice“. Dnevni red:

a. Poročilo ravnateljstva o poslovanju za leto 1899.

b. Volitev overovateljev zapisnika o občnem zboru in odobrenje zapisnika prejšnjega občnega zбора.

c. Volitev osmih članov ravnateljstva, petih namestnikov, pet članov nadzorovalnega sveta in pet namestnikov istega.

d. Sklepanje o letnih računih in bilancah.

e. Razprava in sklepanje o predlogih ravnateljstva, nadzorovalnega sveta in posameznih članov.

Slovensko društvo za zavarovanje goveje živine v Gorici priredi dne 18 t. m. ob 10. predp. na slov. kmetijski šoli javen podučni shod. Želeti bi bilo, da se goriški kmetje kakor tudi drugi zunaj mesta, v obilnem številu udeležijo prepotrebne predavanja.

Iz Bovca. V nedeljo dne 11. t. m. bo torej ustanovni shod novega „rokodelskega bralnega društva“ Praviča, katere so poslali v potrdilo dne 17. jan., je visoko namestništvo potrdilo. Bila je velika potreba, da se v Bovcu ustanovi podobno društvo. Bolška čitalnica je zelo stereotipna in nazadnjaška. „Slovenski Narod“ je v njej še vedno evangelij.

Namen novega „rokodelskega bralnega društva“ je naravna in gmotna povzdiga udov. Sredstva v dosega tega namena bodo: berilo, periodična predavanja, zlasti za Rabeljčane, knjižnica, iz katere si bo lahko isposojal knjige vsakdo (tudi neudje proti letni odškodnini), navajanje k štedljivosti, podpore v boleznih, tamburaški zbor in pevski zbor. Ud bo lahko vsakdo, ki je nad 16 let star, bodi kmet, rokodelc ali obrtnik.

„Primorski List“ kliče novemu društvu: Živelo prepotrebno društvo! Proč s črno liberalno temo! Živela krščanska organizacija!

Kanal. Vabilo na II. redni občni zbor okrajne hranilnice, in posojilnice v Kanalu, registr. zadrage z neomejeno zavezo, ki se vrši dne 25. marca 1900 ob 3 uri popoldne v občinski pisarnici v Kanalu. Vspored: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorništva. 3. Odobritev računa za leto 1899. 4. Slučajni nasveti. 5. Volitev načelstva in nadzorništva. Načelstvo.

Miren. Pretečeno nedeljo dne 4. marca je bil občni zbor našega delavskega podpornega društva (Mirenska podružnica). Ob 4. uri popoldne se je zbralo kakih 80 udov v šolski sobi. Predsednik g. A. Jakl pozdravi navzoče ter jim razloži namen zborovanja. Nato poroča tajnik g. P. Zakrajšek o delovanju društva od njega ustanovitve do konca leta 1899. Društvo je imelo povprečno okrog 300 udov. Dohodkov je bilo 3576.10 K., a stroškov 2660.66 K. Čistega je ostalo 915.44 K. K suhim številkam doda tajnik še nekaj opazk: Splošno in ne brez vzroka se je pričakovalo več čistega dobička za rezervni zaklad. Čim večji je rezervni zaklad, tem moč-

neje je društvo in zato bi moral vsak od zate skrbeti, da bi društvo ne tipelo po nepotrebnem škodi, oziroma, da bi nekateri ne izlorabljali društva. Ne more se tajiti, da jih je v pretečenem letu več prejelo podporo, ki je niso bili vredni in ne potrebni. To se mora odpraviti in zato priporočam vsem, naj bodo pošteni, gospodarjem pa še posebno priporočam pazljivost.

Pri volitvi je bil za predsednika izvoljen dosedanjí preds. g. A. Jakl; tudi odbor je ostal skoro ves stari, samo da se je še nekoliko spopolnil. Dal Bog, da bi društvo dosegalo svoj namen!

Vabilo na občni zbor hranilnice in posojilnice v Mirnu, registr. zadruga z neomejeno zavezo, ki bo 25. marca 1900 ob 3. urah po poldne v šolskih prostorih. Dnevni red: 1.) Poročilo načelstva. 2.) Poročilo blagajnika. 3.) Potrditev letnega računa. 4.) Volitev 6 članov načelstva, 5.) Volitev računskega pregledovalca in njegovega namestnika. 6.) Slučajnosti.

V Šmarjah na Vipavskem snujejo bralno društvo. Mi svetujemo, naj se nikjer več ne snujejo starokopitna bralna društva in čitalnice. Rajše naj se snujejo kmetijska, rokodelska ali delavska društva!

Renče. Vabilo na občni zbor „hranilnice in posojilnice v Renčah, registr. zadruga z neomejeno zavezo“ ki bo na praznik sv. Jožefa, 19. marca 1900, ob 3. urah po poldne v predsednikovi dvorani. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. - 2. Poročilo blagajnika. - 3. Potrditev letnega računa. - 4. Volitev 6 članov načelstva. - 5. Volitev računskega pregledovalca in njegovega namestnika. - 6. Slučajnosti.

Zaslov šole v Gorici došli so (III. izkaz) od 3. do 16. februarja 1900 podpisane odboru sledeči doneski:

Narodna čitalnica v Kanalu	K	10.—
Plohl Fr., c. kr. prof. v Gorici		2.—
Leban Ignacij, župnik v Batujah		10.—
Kroupa Miroslav, kurat v Lomu		3.—
Hribar Ivan, župan v Ljubljani		10.—
Novak Josip, župnik v Povirju		10.—
Podgoršek Fr., posest. v Gor. Tribuših		2.20
Presel Ivan, trgovec v Gorici		10.—
Šavle Peter, trgovec v Čepovanu		5.—
Gerbec Anton, Dobra		2.—
Brezavšček And., župnik v Rihembergu		10.—
„Novaški“ letnino in za zlato knjigo		11.—
L. Vodopivec		5.—
M. Vodopivec		5.—
Peternel Jurij, dekan v Kobaridu		10.—
Peternel Henrik, kap. v Gorici za jan		4.—
Gabrijelčič Miha, sodni svetnik		2.—
Premrov Miroslav, not. kand.		2.—
Likar Gašpar, trgovec v Gorici		2.—
Kopač Marička, trgovka v Gorici		1.—
Novak Gustav, c. kr. profesor		2.—
Pirjevec Ivan, c. kr. svetovalec		2.—
Konjedić Rudolf, trgovec v Gorici		2.—
Dr. Papež		2.—
Dr. Franc Kos, c. kr. profesor		10.—
Jakončič Anton, veleposestnik		2.—
Koron Anton, trgovec v Gorici		2.—
Bežek Viktor, c. kr. profesor		2.—
Blažon Franc, železn. uradnik		2.—
Kavčič Josip, c. kr. notar		2.—
Bolko Leopold, velepos. (za 2 meseca)		4.—
K. I. A. na saldo ustanovnine		50.—

Skupaj . . . 197.20
„Sol Dom“.

Za Alojzijevešče: Nabrali v Gor. Trebuših pri svatbi Gruden—Makuc 7 K 14 v.

Preč. g. Hvalica za kapelico v Alojzijevešču 10 K.

Bog stotero poplačaj!

Družba sv. Mohorja je tudi letos v Gorici napredovala. Vrli nabiratelj Jožef Čigon, cerkovnik stolne cerkve, se je potrudil, da je število mestnih udov tudi letos poskočilo.

Za kratek čas.

(Naprednjakom). Na svojem potovanju je moral nek duhovnik enkrat skupaj pri mizi sedeti z nekaterimi brezverskimi naprednjaki, ki so se iz njega in verskih reči norčevali in šalili. Duhovnik je mirno sedel in se ni prav nič zmenil za njih govorjenje. Karg nek gospod vpraša: „Kako je vendar to mogoče, da na vse te razžaljive in zbavljive besede nič ne odgovorite?“ Duhovnik odgovori na glas: „Veste, jaz sem bil dolgo časa dušni pastir v norišnici in sem vajen poslušati take bedarije.“

(Težak križ): Mož: „Gospod župnik! Še svojo ženo kar ne morem več shajati. Cel dan kriči in pevska. To je res pravi križ.“ Župnik: „Nosite potrpežljivo ta križ.“ Mož: „Kaj se nositi? Ta moj križ tehta več kot dva stota.“

Odgovorni urednik in izdajatelj: I. Bajt.
Lastnik: Konzorcij „Primorskega lista“.
Tiska: Hilarijunska tiskarna.

Zahvala.

Povodom britke izgube našega dragega in nepozabnega očeta, odnosno tasta, gospoda

Simona Rosanza

se prav iskreno zahvaljujemo tem potom vsem sorodnikom, znancom in prijateljem za spremstvo dragega ranjencega k večnemu počitku. Osebito in posebej pa izrekamo najtoplejšo zahvalo g. dr. Kerševaniju na njegovi požrtvovalnosti za časa bolezní pokojnika ter gg. c. kr. gozdnim uradnikom na njih obilni udeležbi pri pogrebu.

Gorica, 1. marca 1900.

Zalujoča rodbina
Rosanz-Krušičeva.

Anton Obidič,

čevljar
v Semeniški ulici št. 4
v Gorici,

priporoča se
za raznovrstna naročila po meri
za gospe in gospode.
Naročila se izvršujejo hitro
Priporoča dalje tudi svojo zalogo

ANTON FOX

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Izurjena kuharica

išče službe.

Obrniti se je do upravnistva Pr. L.

Odlikovani fotografski atelier;

A. JERKIĆ

GORICA,

Gosposka ulica št. 7, v hiši

„Goriške ljudske posojilnice“

edini zalagatelj c. kr. avstrijske državno-uradniške zveze za Goriško, sprejema vsa v fotografsko stroko spadajoča dela.

Novi, velikomestno urejeni atelier

odgovarja vsem

modernim zahtevam v tej stroki.

P. n. gg. državni uradniki in njihovi družinski člani dobé pri obstoječih cenah 15% rabat.

Se toplo priporoča z odličnim spoštovanjem udani

ANTON JERKIĆ.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo
v GORICI,

Gosposka ulica št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas
v naj večji izberí,

kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, nanizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce Jäger itd.

VSE PO NAJNJIŽIH CENAH.

Cene so stalne brez pogajanja.

Novoporočenci pozor!

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Vetturini, glavni uhod v gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, gosposka ulica št. 14,
blizu lekarne Gironcolijeve.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Pohištvo je po najmodernejih slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe so po Nemškem slogu odlikovanih Črnigojevih delavnic v ulici Pontenuovo in via Leoni, katere so lepše in ukusneje izdelane in ceneje od Dunajskih in Budapeštanskih tovarov. Ostalo pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov.

Sprejema še naročila in izdeluje po izbiri obrisa najceneje in v najkrajšem času.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toyltetne mizice, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave z žimami in platnom na izbiri ter razne tapecarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v adih od 56 itrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Čebelno voščene sveče

pod garancijo 2000 kron

priporočam preč. duhovščini, cerkvenim oskrbnistvom in slavnemu občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem

J. KOPAČ,
svečar.

Ulica sv. Antona št. 7. v Gorici.

Florjan Kralj,

tovarnar kisa v stari cukrarni,

kapucinska ulica št. 11.

priporoča se svojim sorojakom v mestu in na deželi v nabavo kisa, kakor ekstrata, vinskega in komune, po poštenih cenah.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubneje.

Mala posredealnica.

Udje kat. del. družva dobe v tem oddelku brezplačno prostor za oznanila. Neudje plačajo po pogodbi. Obracati se je do upravnistva P. L. v Gorici na Placuti št. 12.

1. Potresček, star 55 let, zmožen slovenskega nemškega in italijanskega jezika, ki je zvezo služil že pri različnih gosposkih družinah, išče službe.